

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука**
Факультет дизайну
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 06. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО В НАУКОВІЙ СИСТЕМІ
ГУМАНІТАРИСТИКИ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
Спеціалізація	
Освітньо-наукова програма	ОНП «Образотворче мистецтво та реставрація»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1-й рік навчання (I, II семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	6 кредитів
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні (30 год)
	Семінарські (30 год)
	Самостійна робота (120 год)
Форма підсумкового контролю	Залік (I семестр); екзамен (II семестр)
Викладач	К. філол. н., доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти Д. В. Козловська
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта: kozlovska_daria@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/moodle/course/index.php?categoryid=8
Дні занять	Згідно з розкладом.
Консультації	Відповідно до графіка консультацій.

Опис навчальної дисципліни

<p>Анотація дисципліни</p>	<p>Тема 1. Вступ до мистецтвознавства Тема 2. Суб'єкт і об'єкт у мистецтві Тема 3. Психологія і філософія творчості Тема 4. Художник і суспільство Тема 5. Тлумачення художніх творів Тема 6. Проблеми зображального живопису Тема 7. Стили та еволюція в мистецтві Тема 8. Зміст і форма. Пластика і ритм у мистецтві Тема 9. Словесність, драма, незображальні види в мистецтвознавчій системі Тема 10. Зодчество і світло-кольорова система Тема 11. Історія мистецтва і її закони Тема 12. Мистецтво як духовний процес Тема 13. Сучасне мистецтво та нові медіа Тема 14. Мистецтво і війна: естетика травми й спротиву Тема 15. Мистецтво й глобалізація: діалог культур</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні в аспірантів цілісного уявлення про місце, функції та методологічні засади мистецтвознавства в системі сучасних гуманітарних наук; розвитку здатності критично аналізувати міждисциплінарні підходи до вивчення мистецтва, інтегрувати філософські, культурологічні, психологічні, соціологічні та антропологічні концепції у власні дослідницькі стратегії; опанувати актуальні методи інтерпретації художніх явищ і формувати компетентності, необхідні для проведення самостійних наукових досліджень на рівні PhD.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • місце мистецтвознавства в системі гуманітарного знання та його зв'язки з філософією, культурологією, естетикою, історією, соціологією, психологією, антропологією, медіазнавством; • провідні методологічні школи та напрями гуманітаристики (феноменологія, герменевтика, структуралізм, постструктуралізм, семіотика, культурно-історичний аналіз, візуальні студії); • основні підходи до аналізу художнього образу, стилю, контексту, автора й рецепції;

	<ul style="list-style-type: none"> • принципи міждисциплінарних досліджень та можливості інтеграції теорій інших гуманітарних наук у мистецтвознавчу аналітику; • типи і структуру наукових досліджень у сфері мистецтва, вимоги до академічних публікацій і дисертаційного дослідження; • концептуальний інструментарій сучасної мистецтвознавчої теорії та термінологію, необхідну для аналізу візуальної культури. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати міждисциплінарні методи аналізу художніх явищ у гуманітарному контексті; • критично оцінювати сучасні теоретичні моделі гуманітаристики та їх релевантність у мистецтвознавчих дослідженнях; • проводити комплексний аналіз творів мистецтва з урахуванням соціокультурних, філософських, історичних та психологічних чинників; • формувати власну наукову позицію щодо місця мистецтва в системі культури та суспільства; • здійснювати порівняльні дослідження мистецьких традицій і міжкультурних взаємодій; • інтегрувати підходи гуманітарних наук у створення методологічної бази для дисертаційного дослідження; • професійно оформлювати результати наукової роботи: статті, тези, аналітичні звіти, презентації, проекти; • презентувати та аргументувати результати власних досліджень у науковому середовищі, працювати з академічними джерелами та здійснювати їх критичний аналіз; • застосовувати етичні стандарти академічної доброчесності у проведенні досліджень.
<p>Передумови вивчення дисципліни</p>	<p>Передумовою для вивчення дисципліни «Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики» є вивчення дисциплін «Філософія освіти і науки», «Методика та методологія науково-дослідної роботи в галузі культури і мистецтва», «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів дослідження».</p>
<p>Програмні компетентності</p>	

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми та складні спеціалізовані завдання в мистецтвознавстві за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», опанувати теорію та методологію, ефективно застосовувати їх у проведенні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики; впроваджувати отримані результати у професійній та педагогічній роботі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного. ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Здатність виконувати наукові дослідження у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у мистецтвознавстві та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і суміжних галузях. СК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК 04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті в галузі культури і мистецтва.

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	сем	срс
Семестр 1				
Тема 1. Вступ до мистецтвознавства	12	2	2	8
Тема 2. . Суб'єкт і об'єкт у мистецтві	12	2	2	8
Тема 3. Психологія і філософія творчості	12	2	2	8
Тема 4. Художник і суспільство	12	2	2	8
Тема 5. Тлумачення художніх творів	12	2	2	8
Усього годин за 1 семестр	60	10	10	40
Вид контролю: диф. залік				
Семестр 2				

Тема 6. Проблеми зображального живопису	13	2	2	10
Тема 7. Стилi та еволюцiя в мистецтвi	13	2	2	10
Тема 8. Змiст i форма. Пластика i ритм у мистецтвi	13	2	2	10
Тема 9. Словеснiсть, драма, незображальнi види в мистецтвознавчiй системi	13	2	2	10
Тема 10. Зодчество i свiтло-кольорова система	13	2	2	10
Тема 11. Iсторiя мистецтва i її закони	13	2	2	10
Тема 12. Мистецтво як духовний процес	13	2	2	5
Тема 13. Сучасне мистецтво та новi медiа	9	2	2	5
Тема 14. Мистецтво i вiйна: естетика травми й спротиву	9	2	2	5
Тема 15. Мистецтво й глобалiзацiя: дiалог культур	9	2	2	5
Усього годин за 2 семестр	120	20	20	80
Вид контролю: екзамен				
Усього годин	180	30	30	120

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Адорно Т. *Теорія естетики*. Київ : Основи, 2002. 518 с.
2. Аксьонова А. *Історія мистецтв: просто про важливе: [стилі, напрями і походження]*. Київ: Форс Україна, 2022. 208 с.
3. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.
4. Гільдебранд Д. *Етика*. Львів: Видавництво УКУ, 2012. 445 с.
5. Годж С. *Коротка історія мистецтва*. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.
6. *Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Украдач: к.і.н. О. Демідко*. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.

7. Космолінська Н., Магдиш І. Гра в музей. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. 136 с.
8. Культурна апропріація в соціальних відносинах. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50), 2021 с. 28–32 URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2021/2/6.pdf>
9. Лукань В. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. 192 с.
10. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.
11. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи Відродження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 3, 2011. С. 438 – 448
12. Сольц Дж. Як стати митцем. 60 практичних порад. Харків: Віват, 2022. 144 с.
13. Уварова Т. С. Естетика (для творчих спеціальностей): навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 319 с.
14. Шміт Ф. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / Вступ. стаття, пер. з рос., комент. та додатки Андрія Пучкова; За заг. ред. Катерини Станіславської. Київ: Дух і Літера, 2023. 456 с.

Допоміжна література

1. Голод І. В. Проблема художньої форми в європейському мистецтвознавстві кінця ХІХ – першої третини ХХ століття (історичний і методологічний аспекти). *Поліграфія і видавнича справа*. 2014. № 4. С. 84–92.
2. Голубець О. М. Питання термінології в сучасній мистецькій освіті. *Мистецтвознавство України*. 2008. Вип. 9. С. 6–18.
3. Іванов С. В., Циганок О. Б. Прикладне мистецтвознавство як результат диференціації сучасної науки про мистецтво. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 220–226.
4. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Ст. Фартінга; передм. Р. Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
5. Матоліч І. Я. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... к. мист. : 26.00.01; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
6. Скринник-Миська Д. М. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. *Народознавчі зошити*. 2012. С. 90–97.

7. Тимченко Т. Р. Експертиза творів образотворчого мистецтва: живопис (історія та методологія): навч. посібник. Київ, 2017.
8. Удріс І. М. Українське мистецтвознавство кінця XIX – початку XX століття в контексті тогочасної європейської науки про мистецтво: ідеї, теорії, методи. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 33. С. 110–116.
9. Цитович В. І. Експертиза творів образотворчого мистецтва: живопис (методологія та практика): навч. посібник. Київ, 2018.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mesc.gov.ua/news/ukrayinska-kulturna-spadshhyna-materialni-ta-duhovni-nadbannya-nacziyi/&ved=2ahUKEwib1oz43O-KAxURBxAIHdicEJoQFnoECCQQAQ&usg=AOvVaw3emrJPZysEf-f-BxN9O0SS>
2. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://uccs.org.ua/natsionalnyj-reiestr-objektiv/&ved=2ahUKEwiOnsOV3e-KAxWvHxAIHVHVL90QFnoECCkQAQ&usg=AOvVaw2H-EcZVpQfWlvTrayWBZN6>
3. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mesc.gov.ua/kulturna-spadshchyna/derzhavnyy-reiestr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/&ved=2ahUKEwjjqber3e-KAxVQHxAIHRAZD88QFnoECAsQAQ&usg=AOvVaw1DtGN4bXpDygBISrDMTFwM>
4. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://kndise.gov.ua/mystecztvoznavcha/&ved=2ahUKEwjDx-i43e-KAxV0FhAIHQITEFEQFnoECBcQAw&usg=AOvVaw3v4D-DglqjZvbUZhLHYEgE>
5. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15310&ved=2ahUKEwiT74P73e-KAxVIBxAIHcBaJPoQFnoECB8QAQ&usg=AOvVaw1A-TA6vqwb8ua-0Ir6DMTc>

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення контролю	Форма контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Мистецтвознавство як наука	Листопад	Поточний контроль	<i>100</i>
Змістовий модуль 2. Мистецтвознавство як навчальна дисципліна. Мистецька освіта	Квітень	Поточний контроль, підсумковий контроль	<i>100</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Ноутбук із можливістю демонстрації матеріалів та виходу до мережі Інтернет, онлайн-ресурс Google Workspace for Education.
Необхідні засоби	Не передбачено.
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: <i>Microsoft Office Word, Adobe Acrobat Reader, Microsoft Power Point.</i>
Матеріали, інструменти	Не передбачено.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена зі зниженням балів.
--	--

Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до неотримання семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перекладання	Якщо здобувач вищої освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її упродовж консультаційного часу, відповівши на ключові запитання, виконавши вправи на відповідні теми. Довгострокова відсутність здобувача вищої освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для отримання неатестації. Додаткові заняття в такому разі не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять із навчальної дисципліни «Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики» поширюються загальноприйняті норми та правила поведінки, затверджені «Правилами поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Схвалюється власна думка здобувачів вищої освіти з теми заняття, активне обговорювання проблемних питань. Водночас на заняттях не допускаються дії, що порушують порядок і заважають навчальному процесу, зокрема користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, відсутність реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем у робочі години є корпоративна пошта викладача (kozlovska_daria@kdidpamid.edu.ua). Порядок надсилання листів: 1) у темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – <i>МНСГ</i>); 2) файли підписуються в такий спосіб: «Прізвище_Завдання». Прийнятний формат файлів: текст – <i>.docx</i> , ілюстрації – <i>.pdf</i> , презентації – <i>.pptx</i> . Консультування з викладачем в Академії відбувається у визначені дні й години.

Детальніша інформація щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи студента тощо міститься в Робочій програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznavstva-i-mysteczkoji-osvity/>).

Розробник си­ла­бу­су
нав­чаль­ної дис­ци­плі­ни

Дар'я КОЗЛОВСЬКА

Гарант освітньої програми

Інна ПЕТРОВА

Завідувач кафедри

Си­ла­бус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти

від «26» серпня 2025 р., протокол № 1